POLITICI, OPŢIUNI CONTABILE ŞI AUDITUL DATORIILOR COMERCIALE

Carolina COJOCARU

CZU: 657.41/.45:657.63:658.14/.15 cojocarucarolina3@gmail.com

The purpose of the research consists in examining the theoretical and practical aspects related to commercial debts, optimization of accounting and auditing methodology and practices in accordance with international requirements, but also the evaluation of the role of the audit in order to correctly reflect the trade debts in the entity's financial statements.

Actualitatea temei de cercetare rezută din amplificarea relațiilor economice atât pe plan național cât și internațional contribuie direct la creșterea și diversificarea operațiunilor economice și contabile aferent datoriilor comerciale. Datoriile comerciale reprezintă o pondere semnificativă în calcularea indicatorilor de solvabilitate și lichiditate a entității, indicatorii respectivi sunt necesari pentru elaborarea strategiei de dezvoltare și organizare a activității entității precum și a procesul decizional, dar și pentru informarea utilizatorilor externi a situațiilor financiare.

Pe parcursul lucrării de cercetare sunt analizate definițiile și clasificările datoriilor comerciale conform Standardul Național de Contabilitate „Capital propriu și datorii" [1, pct.45] și IAS 37 „Provizioane, datorii și active contingente" [2, pct.10], precum și definiții și clasificări a datoriilor comerciale de către autorii autohtoni și români: autorul autohton Nederița A. în manualul „Contabilitate financiară" [3, p.372], autorul român Bojian O. în manualul „Contabilitatea întreprinderilor" [4, p.176] și economiștii români Balteș N. și Ciuhureanu A.T. în manualul „Contabilitate financiară" [5, p.128].

La elaborarea politicilor contabile aferent datoriilor comerciale se vor lua în considerare următoarele aspecte: evaluarea de intrare a datoriilor comerciale; diferențele de curs valutar și de sumă generate de datoriile comerciale; datoriile comerciale față de părțile afiliate; clasificarea datoriilor comerciale în datorii pe termen lung și datorii curente; provizioane aferent datoriilor comerciale și datoriile cu termen de prescripție expirat.

Primul aspect analizat este evaluarea de intrare a datoriilor comerciale.

Tabelul 1

Evaluarea datoriilor comerciale în cadrul entității

Nr. Ord.	Conținutul operațiunii	Evaluare conform datelor entității	Evaluare conform SNC	Diferențe
1	Mărfuri importate	147097,71	147097,71	-
2	Serviciile de transport	44300,16	44300,16	-

3	Taxa vamală	-	8975,96	8975,96
4	Taxa pe valoare adăugată	35729,37	35729,37	-
Evaluarea totală a datoriei		**227127,24**	**236103,20**	**8975,96**

Sursa: Elaborat de autor în baza datelor entității

În exemplul 1 sunt prezentate datele privind importul de mărfuri. Sunt prezentate: valoarea mărfurilor importate, serviciilor de transport, taxei vamale şi taxei pe valoare adăugată. Conform datelor contabile din cadrul entității, nu este contabilizată datoria afertă taxei vamale, respectiv valoarea de intrarea a datoriilor comerciale a fost diminuată cu 8976 lei.

Un alt moment în care valoare de intrare a datoriei comerciale poate fi evaluat eronat este la procurarea în valută a bunurilor sau serviciilor.

Tabelul 2

Evaluarea datoriilor comerciale în cadrul entității

Nr. ord.	Conținutul operațiunii	Evaluare conform datelor entității	Evaluare conform SNC	Diferențe
1	Înregistrarea datoriei	1712,80	1714,24	1,44
2	Achitarea datoriei	1707,58	1707,58	-
3	Diferențe de sumă	5,22	6,66	1,44

Sursa: Elaborat de autor în baza datelor entității

În exemplul 2 este prezentat evaluarea procurării în valută a serviciilor în sumă de 99,99$ din data de 30.11.2023. În contabilitatea entitatea nu a evaluat la cursul o ficial BNM din data de 30.11.2023. Respectiv, această eroare, a condus la micșorarea datoriei comerciale cu 1,44 lei. Totodată această eroare a condus la micșorarea rezultatului financiar cu 1,44 lei.

În cadrul entității nu au fost clasificate corect datoriile comerciale conform criteriului termenul de achitare, atât în anul 2022 cât şi 2023. Erorile comise au codus la modificările ratelor de lichiditate conform datelor din tabelul 3.

Tabelul 3

Consecințele neclasificării datoriilor după termenul de achitare

Indicatori	Conform datelor entității		Conform datelor auditorului		Diferențe	
	2022	***2023***	***2022***	***2023***	***2022***	***2023***
Rata lichidității absolute	0,2157	0,1874	0,2190	0,1868	-0,0033	+0,0006
Rata lichidității intermediare	0,7412	0,6750	0,7524	0,6727	-0,0112	+0,0023
Rata lichidității curente	2,4480	1,7305	2,4848	1,7247	-0,0368	+0,0058

Sursa: Elaborat de autor în baza situațiilor financiare a entității

Următorul aspect analizat este datoriile comerciale față de părțile afiliate. În contabilitatea entității analizate operațiunile aferente datoriilor comerciale nu sunt contabilizate separat, așa cum prevede SNC „Capital propriu și datorii".

Tabelul 4

Contabilizarea operaținilor aferent datoriilor cu părțile afiliate în cadrul entității

SNC „Prezentarea situațiilor financiare"		**IAS 1 „Prezentarea situațiilor financiare"**	
Datorii curente	1448067	***Datorii curente***	1448067
Datorii comerciale curente	-	Datorii comerciale și similare	1448067
Datorii față de părțile afiliate curente	1448067		

Sursa: Elaborat de autor în baza datelor entității

În cadrul entității analizate au fost depistate datorii comerciale cu termen de prescripție expirat în sumă de 4554. Entitatea urma ca în anul 2023 să deconteze datoriile comerciale cu termen de prescripție expirat în sumă de 4554 lei.

Debit 5211 „Datorii comerciale în țară" – 4554 lei
Credit 6125„Venituri din decontarea datoriilor cu termen de prescripție expirat" – 4554lei.

Concluzii: Se pot evidenția următoarele neajunsuri în cadrul contabilizării datoriilor comerciale în cadrul entităților analizate:

- Erorile aferente contabilizării datoriilor comerciale sunt comise prin prisma aspectelor specifice în elaborarea politicilor contabile aferent datoriilor comerciale;
- Politicile contabile lipsesc la trei dintre companile analizate, doar o entitate are aprobată politică contabilă în anul 2021;
- Lipsa informațiilor aferente datoriilor comerciale din notele explicative ale situațiilor financiare;
- Inventarierea datoriilor comerciale nu se efectuează anual.

Recomandări: Pentru minimizarea erorilor ce au loc în cadrul contabilizării datoriilor comerciale pot fi implementate următoarele recomandări:

- Întocmirea și aprobarea politicilor contabile aferent datoriilor comerciale;
- Inventarierea datoriilor comerciale anual înaintea întocmirii situațiilor;
- Verificarea la finele anului de gestiune a datoriilor comerciale prin prisma aspectelor specifice aferent datoriilor comerciale;
- Monitorizarea termenilor de achitare a datoriilor comerciale;
- Prezentarea informațiilor aferente datoriilor comerciale în notele explicative.

Referințe:

1. SNC „Capital propriu și datorii" Ordinul MF nr. 118 din 06 august 2013, Publicat: 16-08-2013 în Monitorul Oficial Nr. 177-181 art. 1224 (cu modificările și completările ulterioare).

2. IAS 37 „Provizioane, datorii și active contingente”, Publicat: 03-11-2015 în Monitorul Oficial.
3. NEDERIȚĂ, A., ș.a. *Contabilitate financiară*. Ediţia a II-a, Editura ACAP, Chişinău, 2003, 637 p. ISBN 9975-9702-1-4.
4. BOJIAN, O. *Contabilitatea întreprinderilor: Teorie, aplicații, actualizări*. Editura Eficient, Bucureşti, 1996, 322 p. ISBN 973-97581-2-6.
5. BALTEȘ, N., CIUHUREANU, A.T. *Contabilitatea financiară*. Editura Universității Lucian Blaga, Sibiu, 2007, 353 p. ISBN 978-973-739-387-6.

Recomandat
***Valentina PANUȘ**, dr., lector univ.*